

תצפית הקדמית למתן טיפולי ג'יברלין ברמות שונות לפרחי חמניות לקטיף

מעין פלוס קטרון, אבי אושרוביץ, קתרינה צעירי - מו"פ ערבה תיכונה וצפונית
יאיר נשרי - לה"ד נגב, שה"מ משרד החקלאות ופיתוח הכפר

תקציר

החמנית (*helianthus annuus*) הינה פרח קטיף חד שנתי. הריבוי הוא מזרעים. בשנות התשעים של המאה הקודמת נעשה טיפוח של פרחי החמניות ומאז הפכו החמניות למוצר הכרחי בשוק הפרחים. חמניות נמכרות במשך כל השנה. החמניות מושפעות מאורך היום ולכן תוספת תאורה בתקופת החורף גורמת לדחייה בפריחה ולשיפור איכות הגבעול. בתצפית שנערכה בתחנת יאיר בערבה בעונות הגידול 2013/14 נבחנה השפעת מתן הורמון ג'יברלין במינונים שונים על התארכות גבעולי החמניות במטרה להחליף את תוספת התאורה. תוצאות תצפית זו הראו כי מתן ג'יברלין במינון נמוך של 5-10 ח"מ תורם להארכת הגבעול ללא פגיעה באיכות הפרחים. אנו נחזור על תצפית זו שנה נוספת בחודשי החורף על מנת לאמת נתונים אלה.

מבוא

החמנית (*helianthus annuus*) הינה פרח קטיף חד שנתי. הריבוי הוא מזרעים. בשנות התשעים נעשה טיפוח של פרחי החמניות ומאז הפכו החמניות למוצר הכרחי בשוק הפרחים. חמניות נמכרות לאורך כל השנה. החמניות מושפעות מאורך יום ותוספת תאורה בתקופת החורף גורמת לדחייה בפריחה ולשיפור איכות הגבעול החמניות נזרעות בשטח פתוח בתוספת הארה במספר מחזורים במשך חודשי החורף בערבה. הארה נמשכת מזריעה ועד גובה 30 ס"מ, משך ההארה משתנה בהתאם לעונות השנה. תוספת הארה הכרחית רק בחודשי החורף. בתצפית זו בחנו השפעת מתן הורמון ג'יברלין במינונים נמוכים על התארכות גבעולי החמניות במטרה להחליף את תוספת התאורה.

שיטות וחומרים

התצפיות נערכו בתחנת יאיר. חמניות מזן דפנה נזרעו בתאריך 10/12/13 בעומד של 80 זרעים למטר, בשטח פתוח ובקרקע מקומית. טיפולי ג'יברלין (4% Gibberellic acid) ניתנו במינונים הבאים: 20 ח"מ, 10 ח"מ, 5 ח"מ, 5 ח"מ X 2, ביקורת ללא ג'יברלין. כל טיפול בוצע בחלקות של 1 מטר בשלוש חזרות.

תוצאות

הארת החמניות הביאה לדחייה בפריחה של כשבועיים בהשוואה לשאר הטיפולים (טבלה 1). בכל הטיפולים התקבלו ענפים בעלי גובה טוב. גם כאשר לא ניתנה תוספת הארה או ג'יברלין. תוספת הארה הביאה לעלייה במספר הפרקים שנוצרו. המשקל שהתקבל בטיפול התאורה היה הגדול מכולם וכך גם התפרחת.

טבלה 1 : מדדי איכות בריכוזי גיברלין משתנים.

קוטר	מספר		תחילת		טיפול
	תפרחת	משקל	פרקים	אורך	
4	77	15	110	26/02/2014	10 ח"מ
4	79	16	115	26/02/2014	20 ח"מ
4	79	15	111	26/02/2014	5 ח"מ
4	74	16	119	26/02/2014	5 ח"מ X2
5	92	15	112	26/02/2014	ללא תאורה
6	115	25	160	11/03/2014	עם תאורה

דיון

לאחר שנתיים בהן בחנו מתן גיברלין ברמות שונות בחמניות מהזן דפנה אנו רואים כי טיפול בגיברלין בריכוזים נמוכים (10-5 ח"מ) משפר את אורך הפרחים בלי לפגוע בתפרחות. מתן גיברלין בריכוזים גבוהים יותר גרם לפגיעה בצימוח ובמופע הפרח. את טיפולי הגיברלין יש לתת כאשר הצמחים בגובה 10 ס"מ. יש לחזור על מבחן זה פעם נוספת על מנת לוודא כי לא קיימת פגיעה בפרחים כמו כן יש לחזור ולבצע ניסוי זה בחודשי החורף (דצמבר) כדי לוודא באופן ברור את השפעת הטיפול בגיברלין.

פרטי הדו"ח באנגלית

Preliminary study of gibberellin application on sunflower (*helianthus annuus*)

Maayan Plaves Kitron, Katrina Tsairi, Avi Usherovitz – Central and Northern Arava-Tamar R&D

Yair Nishri - The extension service (Sha'am), Ministry of Agriculture and Rural Development

Writer address: maayank@arava.co.il

Keywords: Cut flower